

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órára 1 „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Negy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiratásért 30 kr.

Debreczen ünnepe.

Debreczen május 6.

Az ezeréves Magyarország legmagyarabb városa, Debreczen sz. k. város ma ül örömnünnepet.

Ma van a törvényhatósági bizottság közgyűlése s ma iktatják be városunk sok századév óta folyó jegyzőkönyvébe ezt a nagy mondatot:

„Magyarország ezer éves állam.“

Őszinte öröm s igaz lelkesedés tölti be szívünket, hogy hazánkkal együtt ez a mi szeretett városunk is megérhette az új ezredév kezdetét.

Annak az ezeresztendőnek különösen a második, a nehezebb, a borúsabbik fele úgy ismeri ezt a mi édes lakóhelyünket, mint a magyarságnak mindig rendíthetetlen és sokszor egyetlen védő bástyáját, a mely azonban mindenha és minden ádáz ostromok között megmaradt, sőt folyton gyarapodott.

A nagy magyar alföld végtelen rónaságainak kellő közepén, semmiféle természetes védőműre, sem hegylánczolatra, sem folyó vízre nem támaszkodhatva, mindig ki volt téve minden ellenséges had sarcolásának, dúlásának.

A német, a labancz, a török mind utjában találta s mind szeretete volna a maga hatalmába keríteni, de az isteni gondviselés nem engedte meg, hogy ez a város olcsó prédájává váljék akár melyik dúló ellenségnek.

Mi lehet ennek a csodaszerű megmenekülésnek az oka? Minek köszönheti Debreczen városa fenmaradását, izmosodását, híressé-nevessé lételetét, országos dicsőségét?

Annak, hogy vezetőkben mindig meg volt a kellő bölcsesség, a kellő értelem, a kellő bátorság. Meg volt különösen a művelődés fenséges ügye iránt való lelkes érdeklődés, meg az egyháznak és az iskolának lángoló szeretete.

Elmult évszázadok történetének évkönyvei sűrűn be vannak írva azokkal az érdemekkel, a melyeket Debreczen város időnként való Magisztrátusa a magyar műveltség és tudományosság oltártüzeinek élesztgetése által szerzett magának.

Debreczen mostani fényét, az utolsó időkben megtett óriási haladását, országos hírnevét, sőt vagyonszeretét és gazdagságát is mind iskolájának, az ev. ref. collegiumnak köszöni.

Ez által, a műveltség oltártüzeinek hűségese táplálása által szerzette meg magának a létjogot s ez által vált kelpessé szomorú időkben is fókuszul szol-

gálni az igazi magyar nemzetségnek, az igazi magyar műveltségnek.

És mert élettörténetének fényes lapjait nem homályosítja a legparányibb árnyék sem; mert mindig és mindenütt a legelső volt, a mikor és a hol a haza fentartásáért kellett küzdeni, tünni, szenvedni, vagy áldozni: ezért van városunknak olyan méltó oka s olyan nagy joga részt kérni, oroszánrészt a nemzet egyetemes örömeiből.

Ennek az örvendezésnek a hivatalos alakban való kifejezése akart lenni a mai diszgyűlés.

Eszünk ágában sincs kicsinyelni, vagy kevésbe venni a nemzeti öröm megnyilatkozásának azt a módját, a mely ünnepélyes közgyűlések s lelkes szónoklatok tartásában áll.

Hiszen hazánk sok-sok városának és testületének alig-alig áll más mód rendelkezésére, a hogyan szíve örömet kiönthesse, lelkének érzelmeit megszólaltathassa.

Maga az ünnepélyes közgyűlés is lehet eszköze nemes eszmék ébresztésének s kétségtelenül a legalkalmasabb formája a közösség, az összetartozás, az egyenlőség kifejezésének. A lelkes szónoklat pedig, ha valóban a szív mélyeséges tengerének drága gyöngyeit hozza a fölszínre, nemcsak gyönyörködtet, hanem egyszersmind épít és gyarapít is.

Azonban, bármennyire nem szeretnénk is dissonans hangot vezíteni városunk mai örvendezésébe, nem bírjuk elhallgatni, mert vétenénk magasabb kötelességeink ellen, ha elhallgatnánk, hogy **mi** nem ilyennek képzeltük a legmagyarabb magyar város részvételét az ezredévi ünnepségekben.

Nem ilyennek képzeltük, nem ilyennek vártuk.

Nem ilyennek vártuk különösen a legközelebbi évek s a legutolsó hetek nagy mozgalmi után.

Hiszen magunk is hirdettük, mások is, az egész ország beszélte rólunk, hogy Debreczen városa az ezredév emlékéért nem szóval, nem banquettel, nem cifra parádával, hanem ezredévekre kihaló nagy alkotással, ősi főiskolájának egyetemi rangra emelésével fogja megörökíteni.

Ebben mindenki egyetértett s tudtunkkal ma is mindenki így gondolkozik.

Arról is tudomásunk van, hogy bizottság van kiküldve az egyetem létesítésére szükséges források kijelölése végett és hogy ez a bizottság már majdnem teljesen készen van minden érdekelt kimélvő s minden érdeket kielégítő előterjesztésével.

Miért kellett hát elmulasztani azt a felséges alkalmat, hogy Debreczen sz. k. város a maga ezredévi diszgyűlését ennek a páratlan alkotásnak proklamálásával emelte volna fölibe az ország összes [törvényhatóság közgyűléseinek s ezzel tette volna a magyar nemzeti művelődés történetében korszalkotóvá örök időkre szóló nagy hírüvé.

De erről elmélkedni ma már késő. Csak sajnálatunknak akartunk kifejezést adni a fölött, hogy az intező körökben olyan kevés érzék van az ünnepelésnek igazán ünnepi módja és alakja iránt.

Az a nagy jelentőség, a melyre a mai közgyűlés törvényhatóságunk nyilvános ténykedései között még így is számot tarthat, megérdemli, hogy mindnyájan mélyen bevessük emlékezetünkbe a mai napot, május 6-dik napját, a mikor városunk ősi jegyzőkönyvei, hazánk történetének eddig is sok részben becses forrásai, azzal a véghetetlen drága feljegyzéssel gazdagodnak, hogy ez a sokat szenvedett, sokszorosán megtépett Magyarország Isten végtelen jóvoltából átlépett életének második évezredébe.

A mi pedig hiányzik mai ünneplésünkben a mi azt páratlanná, dicsőségesé s irigyeltté tette volna ez édes haza testvér városai előtt: azt minél előbb pótolni kell s ki kell mondania Debreczen sz. k. város törvényhatósági bizottságának, hogy hálául az elmult ezredévben Isten ő szent felségétől nyert testi és lelki javakért, s örökségül a jövő ezredévekben nyomdokainkba lépendő nemzedékeknek, megveti a debreczeni protestáns egyetemnek minden időkre elegendő alapját.

Videant consules!

Dr. Nagy Zsigmond.

Az ezredévi ünnepségek sorozata ma kezdődött meg városunkban; tegnap a vármegye, ma pedig a városi törvényhatóság tartotta meg ezredévi diszgyűlését a székepület nagytermében.

A közgyűlés ztermébe ez alkalomra a béke költözött. — Ünnepélyes, lelkes hangulat fogta el a törvényhatósági bizottság tagjait, a tanácsot, a tisztviselő testületet, kik közül nagyon sokan viselték a diszmagyart. Pártkülömbőség nélkül ünnepelt ott mindenki, hiszen az ezeréves Magyarország mindnyájunknak édes hazája, s annak ünnepét nem vindikálhatja magának párt.

A máskor oly zajos, pezsgő törvényhatósági életnek volt tanúi ma egy értelemmel léptek át a közgyűlési terem küszöbét, s ez az érzelmek ült minden arczon, ott dobogott minden szívben: Isten segits meg bennünke a második ezerévre!

A közönség érdeklődése és részvétele is emelte az ünnepély magasztosságát. A karzat mihamar megtelt előkelő közönséggel, nagyrészt városunk szép hölgyeivel, sőt a közgyűlési teremben is sokan voltak idegenek.

A törvényhatósági bizottság tagjai, a ki diszmagyarban nem, egyszerű fekete öltözetben jelent meg, — már jóval tíz óra előtt megtöltötték a közgyűlés termét.

A megnyitás előtt néhány percczel érkezett meg Hajdu vármegye küldöttsége Rásó Gyula kir. tanácsos alispán vezetése alatt. A küldöttség tagjai mindnyájan diszmagyart viseltek, s a rokonsági bizottság tagjait lelkes éljenzéssel fogadták.

A karzaton a díszes hölgy koszoruból a következő névsort sikerült tudósítónknak össze állítani, Kisa Áronné, Dégenfeld Anna és Mária grófnők, Simonffy Imréné, Konecz Ákosné, Miskolczy Eta, Végh Gyuláné, Vecsey Imréné, Kerpely Kalmáné, Márk Endréné, Lengyel Imréné, Stahl Gézané, Pápai Imréné, Gerson Ödöné, Gerson Adrienne, Miskolczy Hedvig, Székely Melinda, Miskolczy Henrikaé, Tóbi nővérek, Fazekas Sándorné, Losonczy Álmosné, Joó Irma stb.

A közgyűlés tagjai diszmagyarban jelentek meg: Dégenfeld József gróf, Simonffy Imre, Joó István, Rásó Gyula, Kovács Gyula, Puky Gyula, Széll Farkas, Kölcsey Sándor, Igyártó Sándor, Kardos László, Szilágyi Károly, Szunyogh Sándor, Boczkó Sámuel, Szöllösy János, Veszprémy Zoltán, dr. Medve Zoltán, Ábrahám László, Lengyel Imre, Márk Endre, Körner Adolf, Vecsey Imre, Király Gyula Ronsaik Lajos, Budaházy László, dr. Nagy Zsigmond stb.

Képviselők voltak a debreczeni ev. ref. egyház részéről: Kiss Áron püsp. Kiss Albert Mitrovics Gyula, Kóth Kálmán, Dicsőfy József; az ág. ev. egyház részéről Maternyi Lajos, a róm. kath. egyház részéről: Wolaska Nándor cím. püspök plébános lelkészek

a debreczeni ev. ref. főiskola képviseletében Sassa Béla rektor, dr. Kovács Sándor jogkari dékán, Csiky Lajos, Kovács Lajos, Dóczy Imre főgymn. igazgató, és számosan a tanári karból. A hadsereg részéről Jekelfalussy György tábornok, Biró Kálmán és Görgey Vincze ezredesek, dr. Helmbacher törzsorvos, azonkívül a debreczeni kir. Tábla, a kir. ügyészség, a kir. törvényház, a postahivatal, az üzletvezetőség, a realskola tanári kara részéről Fazekas László igazgató és Harmath Gergely, a gazdasági tanintézet részéről Szűcs Mihály igazgató, a kir. tanfelügyelőség, a ker. akadémia részéről Bayer Ferencz igazgató.

Mikor a főispán a terembe lépett, ünnepélyes csend fogadta, s mindnyájk felálltak jelképezve ezáltal is, hogy az ezredévi disz- közgyűlés ime megkezdődött.

Néhány percczel tíz óra után nyitotta meg a rendkívüli disz- közgyűlést Debreczen szab. kir. város főispánja, Dégenfeld József gróf, s a köve kezé megnyitó beszédet intézte a közgyűléshez:

Tisztelt törvényhatósági bizottság!

Üdvözlöm a tisztelt törvényhatósági bizottságot ezen nevezetes alkalomból tartott disz- közgyűlésen. Rendkívül nevezetes alkalomból tartjuk ezen közgyűlést, mert hazánk ezeréves fenállását ünnepeljük. Ezeréve annak, hogy őseink bejöttek csekély számban rokon és nem rokon nemzetek közé, s ma sok milliót tevő a magyar nemzet.

Ezután vázolja röviden az elmúlt ezerévet, majd kívánja, hogy a király sokáig éljen, (Dörgő eljenzés.)

Végül indítványozza, hogy Debreczen szab. kir. város közönsége hódoló feliratban üdvözölje ő felségét. (Eljenzés.)

A főispán így vezette beszédét:

— Éljen a magyar király! Éljen a magyar haza! Éljen a magyar nemzet!

— Éljen! Éljen visszhangozta a közgyűlési terem.

A főispán beszédét lelkes éljenzéssel

fogadta a közgyűlés, s az általa tett indítványt egyhangulag magáévá tette.

Ezután következett a közgyűlés tárgyszó- rozatának kiemelkedő pontja, Joó István törvényhatósági bizottsági tag beszéde, mely egész terjedelmében a következő:

Mélyen tisztelt ünneplő közgyűlés!

Minden népnek és nemzetnek életében jönnek elő nagy és nevezetes események, melyekre különös áhitattal emlékezik, jönnek előforduló pontok, melyektől súlyosdésának, megaláztatásának vagy dicsőségének éveit számítja. De hol van a nép, a nemzet, az ország vagy birodalom, a mely annyi vész és vihar után is emaradt volna s állami életének ezeréves fenállását megünnepelhetné, mint mi magyarok.

Ezeréve még egy nemzet életében is sok. A népnek, amely ezt megérte csodás ereje, az Istenségnek, aki ezt megengedte véghetetlen jósa- ga nyilatkozik e jelenségben.

Csoda-e hát, ha annak elgondolására, hogy magyar őseink egy ezredév előtt léptek, mint hódítók, e szép s nekünk kimondhatatlanul drága, szent földre s azt édes hazánknak elfoglalták, birtokukba vették, ünnepélyes hangulatok, szent érzelmek keletkeznek lelkünkben s ellenállhatlan erővel kényszerítenek minket, hogy hálát mondjunk a mi jó Istenünknek, ki őket e tejjel- és mézzel folyó Kánaánba elvezette annak elfoglalására és birtokbetevétele megsegítette, hálát mondunk, hogy e drága és szent földet annyi vizsaly- és balszerencse közt is számunkra megtartotta.

Bizony méltó, hogy e napon minden magyar szv szent- megilletődéssel álljon meg ezen csodás, a történelemben páratlan tény előtt, a mely fényesen hirdeti, hogy itt egy rokonságtalan s számára nézve is nem nagy nép annyi idegen és ellenséges faj között egy ezredéven át fenmaradt és előre tör, hálát adunk az Istennek, hogy e hosszú időn át a nagy csapások és szenvedések, leveretések és megaláztatások sötét keservei mellett a dicsőségnek és felmagasztaltságnak annyi fényes napját árasztotta a népre és a hazára.

Valóban változatos és tanuságos a mi nemzetünk története. Voltak benne időszakok, a melyre ma is fájdalommal és elborult érzéssel gondolunk, a melyekben nagy szerencsétlenségek és nagy bűnök válságoztak egymással. De voltak oly időszakok is, melyeknek

A „DEBRECZENI” TÁRCA.

Lejtőn.

— A Debreczeni eredeti tárcája. —

Irtá: Rostkowitz Arthur.

(Folytatás)

— Milyen volt az a gyűrű? — kérdeztem hirtelen Paltól.

— Egy antik műdarab, a középkori ötvös- művészet remeke: egyszerű sima aranyfoglatat, felül egy patkóval, közepén egy nagyobb gyémántkövet, melyet számtalan apróbb vett körül. Testvérek közi is megért néhány száz frtot, pedig az első tekintetre nem mutatott sokat.

— Folytasd csak tovább, a hol elhagytad.

— Mikor Lesbia elment — folytatta Pali a történetét — azon gondolkodtam, hogy kinél is láttam legelőször azt a gyűrűt?

— A bűnjelet, ugy-e? Én azt hiszem, hogy az azelőtti napon még a te főhadnagyod újján látták azt a gyűrűt.

— Eitaláltad! Csakugyan a főhadnagyé volt, a kivel együtt reggeliztem s a kinek megígértem, hogy a színtársulatot együtt bucsuztatjuk el. Erre azonban már nem került a sor. Aznap este, miután nappal tovább folytattam a mulatást, ismét a nagyvendéglőbe vetődtem. A főhadnagy néhány tarsi- val ott vacsorált a Lesbia asztalánál. Vér futotta el a szemem, mikor őket együtt láttam. Oda rohantam.

Csak homályosan emlékszem vissza a történetekre. Én egy szobában voltam, körülöttem néhány ismerősem forgolódott. Azt mondták, hogy a tiszték kardot rántottak és össze akartak kaszabolni. Én csak azt tudom, hogy megütöttem valahol, valószínűleg az arcán.

Másnap megverekedtünk a legsúlyosabb feltételek mellett. Meg akartam ölni az ellenfelemet, de kicsi hűja, hogy ő nem ölt meg. Látd ezt a hosszú sebhelyet? — mondta a fején szétválasztva a haját. — Ezt akkor kaptam. Iszonyu vágás volt, még a koponyám is belerepedt; ezenkívül még öt sebet kaptam. Ellenfelem is tele volt sebbel. A segedeim azt mondták, hogy még ilyen párbajt nem láttak: mire »megálljt» vezényeltek volna, már mind e ketten tántorogtak.

Engem hordágyon vittek haza Lesbia ablakai előtt; azt mondják, hogy őrjöngött az a leány, s erőnek erejével látni akart. Alig bírtak az utból eltávolítani. Homályosan emlékszem rá, hogy a fangját is megismertem, a mint szívzaggató kiáltással szólítottak a nevemen.

Apám a fővárosból táviratilag hívta le betegágyamhoz a leghíresebb sebeszt. Minden a sebláz lefolyásától függött; az utcán szalma volt hintve, hogy még a kocsizőrejt, vagy a rázkódás se érjen, mert könnyen végzetessé válhatott volna rám nézve.

Már az aranykalászkot érlelte a forró nyár, mikor apám karjára támaszkodva az első sétát tettem a kertben, később pedig délutánoként kiültem a házunk előtt a padra.

A fejem azonban még mindig be volt kötözve, bár e többi sebeim régen behegedtek.

Persze olyan kis városkában, mint az én szülőföldem, nagy esemény volt az én felgyógyulásom. Mindig volt látogatóm. Legelső volt az ottani hetitap szerkesztője; egy csomó újságot hozott, a melyekben mind az én párbajomról volt tudósítás. A budapesti lapoknak megtáviratozta; a saját lapjában pedig óriási tudósítást hozott s hétről-hétre tudósította a közönségét állapotom felől. Azután kéziratot kért tőlem, nem nagyobb, mint a tenyerem; azt mondta, hogy kétszáz példánnyal több kél el a lapjából.

A lányok mindig arra sétáltak, pedig a mi utcánk kívül esett a központon. Megálltak előttünk, s órák hosszat elmulattattak bohóságokkal. Még meg is látogattak, oly nagy volt a részvétük irányomban. Persze a beteg ember, különösen a sebesült, rendkívül érdekes a lányok előtt.

Lesbiát azonban nem említette föl előttem senki, én nem mertem kérdezősködni felőle, pedig nagyon gyötört a vágy, hogy valamit halljak róla Jobban szerettem, mint valaha. Megbocsátottam volna neki mindent, csak láthattam volna egy pillanatig is. Egészséges akartam lenni, hogy utána mehessek, hogy felkutathassam, s lába elé omolva azt mondhas- sam neki: Mégis szeretlek!

(Folyt köv.)

csak pusztá említésére is büszkén, boldogan örömmittasan dobog fel minden magyar szív, midőn egy felvilág tisztelettel és csodálattal áll meg a magyar állam fénye és hatalma előtt, mikor a magyar nép és birodalom dicsősége és hatalma nemcsak az első között emlegetett, de éppen első, erényben és fényben páratlan vala.

Midőn annyi nagy és büszke birodalom sokkal rövidebb idő miatt elenyészett, a midőn számra nézve nagyobb népek önálló águkat elvesztették a szabadság és a megváltás után reménytelenül pedtek, a mi szeretett, a mi imádozt hazánk, pedig épségben, szabadon, semmi más népek, nemzetnek alá nem vetette fenn áll s a mi népünk annyi kitos szenvedés és annyi fájdalmas megpróbáltatás után is megifjodva, anyagi és szellemi javakkal gazdagon a jelen edes érzetével, a jövő boldog reményével, a világ legnagyobb és legműveltebb népei által is tiszteltetve és becsültetve érte meg fennállásának ezeresztendőjét, talán méltó is. kötelességünk is, hogy nemzetünk történelmének főbb mozzanatait lelkünkben megjelenítsük, hogy azokból kiolvassuk és megismerjük ama tényezőket és okokat, a melyekből kimagyarázható a magyar haza és nép állami megalakulása s annyi vész és vihar után is fennmaradása s a melyekből a jövőre nézve reményt és utmutatást merithetünk.

Pogány, nomád nép volt a magyar, midőn a szent földet elfoglalá, de nem minden műveltség nélkül. Azon torzvonások, melyeket azon kor krónikásai, együgyű szerzetesei jegyeztek fel róluk, részint a félelem és elfogultság, részint a tudatlanság és rosszakarat hazug szüleményei, szomorú mesék valának az egyszerű népelek műveltségeinek ismertetője legbiztosabb felmérője a vallás, ebben nyilatkozik a nép bölcsészete, világ nézete. Őseink vallása bár közönségesen pogánnak mondott, de minden esetre tisztább, ne resőbb vala, hiszen Istent legfőbbnek, legbölcsőbbnek, mindentudó, a világegyetem teremtőjének vallották. Kötő államszervező képessége tündöklő elénk a pusztaszeri gyűlésen ezer év előtt hozott határozatból, a melyekben hajlandók vagyunk vagyunk most is alkotmányunk alapvető felismerni. Valóban az ifjú nép első, alkotmányos gyűlésén rendkívül éles elmével állapította meg az államot alkotó, az állam életében tevékeny hatalmat tényezőknél körét, viszonyát, egymásra hatását. Magával ezen tényével igazolta, hogy méltó arra, hogy a páratlanul szép föld az övé legyen s ebben magának állandó lakást biztosítson. Szilaj, harcziás természetű, a mely az örökös vándorlásban és a létért való folytonos küzdelemben szüntelen tápot nyert, az állandóan elfoglalt új hazában sem tudta azonnal levetkezni s az állandó lakhelyen élő civilizált népet jellemző szelid szokásokat és békés foglalkozásokat elsajátítani. De olykor balul kiűtött vészes kalandjai között igen drága tapasztalatok árán megtanulta, hogy eddigi életmódját ha itt idegen népségek közé ékelve élni és fennmaradni akar meg kell változtatnia s az új helyzet által követelt feltételeket el kell fogadni s főleg azon műveltséget kell elsajátítani, a mely által az európai népcsaládok szívesen látott, vagy legalább eltűrt tagja lehet. Valóban keresztyén lett, a keresztyén művelődés minden eszközeit és intézményeit megszerezte és meghonosította, a keresztyén szokásokat megismerte és elsajátította, Állandó lakhelyet épített, földet művelt, az egyesek kezdenek földet, tulajdon vagyont szerezni s a tulajdonjog szentségét megérteni. A magyar faj nagy alkalmazkodási képességének s fejlődésére alkalmas voltának fényes bizonyágául már első keresztyén királyának idejében a nyugati civilizált népek közt előkelő helyet vívott ki magának.

A keresztyén világ polgárságra hajló, mindent kivállaló, egyesítő természete a magyar nemzet eredeti sajátosságait meg nem esítette ugyan, de el nem törülte. Az őt mai napig oly erősen jellemző ősi öröklet, épp

azért belőle sem tudomány és mesterség, sem idő és sorscsapások által el nem pusztítható tulajdonságai, nemesültebb, finomult alakban fennmaradtak. A magyar harcziás, viléz, de sohasem kegyetlen, nemesen büszke, ép azért szolgásgát nem tűrő, szabadságára, önállóságára feltékeny. — Szabadsága életénél is drágább volt. Szabadságszeretet volt fntartója, megmentője, az aczéozta meg izmait, tette bölcsesé, kitartóvá nagy küzdelmeiben. Görög, német császárok ravaszsága nem ejtette meg, hatalmuk előtt nem hódolt meg soha. Mint számra nézve nem nagy nép, világhódító hatalmasok rohanó árja által elnyomathatott, de rabszolga nem maradt soha, a legnagyobb elnyomatás terhe alól is feltört vágya a szabadság után; türt, ha kellett, de meg nem törött, némán is küzdött, hogy rablánczait szettörhesse. Nincs is a szabadságnak oly klasszikus nép-, mint a magyar.

Szabadságszeretete fénylik, mint a nap s szabadságáért vívott harcziás tiszteletét, dicsőséget szerettek nevének tengeren innen tengeren túl. Szabadságát ha kivívta, jogait ha megszerezte, — fukar módjára — nem magának tartotta meg, nagy lelkűen megosztotta honfitársaival, pedig milyen sokszor érdemtelenek voltak arra bór-, mely népből és nemzetségből valók voltak is, Csak azt kívánta tőlük, hogy hivek legyenek, hogy a haza szent törvényeinek engedelmeskedjenek, hogy szeressék e hazát, mint jó édes anyát. Oh mert drága, nagyon drága és szent a magyarnak az ő hazája.

Elismerem, hogy más népek is szeretik a hazájukat.

De úgy nem szereti hazáját senki, mint a magyar. Az ő hazaszeretete valami csodás, ez mondatja vele: itt élned, halnod kell. Oh mert a szent földnek, melyet mi hazánknak nevezünk, minden por-szeme örök vérevel van áztatva, bárhova lépj, mindenütt egy-egy hazájáért kimut hősödnek hamvait taposod; a szellő suhogásában, a vihar üvöltésében elhalt kedveseink fohásza, bus nyögése hallatszik felénk. Mines haza, melynek fiai annyit szenvedtek, annyit küzdöttek: mint a magyar haza. Vérrrel van megváltva minden zuga, Minden porszem, minden fűszál, minden kődarab őseink tetteiről beszél, siralmát vagy dicsőségét hirdeti.

Azért az igaz magyar nem is tudná örökre elhagyni e drága, e szép hazát. — Az igaz magyar nem lehet világpolgár, ő nem veheti ajkára jelszót: ubi bene, ibi patria; ő neki örömben és bánatban, gazdaságban és szegénységben csak egy a hazája, e magyar vérrrel szerzett drága Magyarország.

Hányszor törtek rá gonosz szándékkal nyomorult ellenségei, hányszor hitték, hogy azon sirba, melyet neki ástak, hull örökre a magyar; hányszor gondolták, hogy végképpen leszámoltak vele. De a magyart csodás hazaszeretete megmentette, megtartotta. Im a magyar el, a magyar állam fennáll erőben, hatalomban, a tartós élet minden feltételével.

Honalapító hőseink a keresztyénműveltség birtokában nemcsak idegen voltukat feledték el, de az őket környező keresztyén népeket tudásban és erkölcsben elérték. Már Árpádházi nagy királyaink alatt s még inkább később Robert Karoly, Nagy Lajos és Hollos Mátás korában műveltségben az első közt tündökölték. — A nehéz viszonyok dacára is azonban habár lassabb lépésekkel a műveltségben előhaladni törekedett, kedvezőbb pillanatokban mohó vágygyal akarta a civilizáció áldásait elsajátítani. De mint a nap fényes orcáját is eltakarják a viharhozó fellegek, úgy a műveltség áldásos fényét is elboríták és terjedését visszatarták véres háborukat követő gyászos körülmények. Csak a sok kül- és bellelenséggel vívott harcok s az ezek által okozott rázkódások akadályozták a magyar fajt, hogy mindig az első közt nem állt magasan.

A legújabb idő néhány évtizede alatt pedig, mely a nemzetnek nyhet és csendet adott, társas tevékenységgel s óriás áldozatokkal

századok mulasztásait igyekezett helyrehozni. Tudomány, művészet, ipar roppant haladást tett. Mint mikor varázsszóra tündéri kezek által elhagyott kopár téreken, úgy emelkedett a nemzeti szellem bűvös szavára a tudomány s művészet, ipar csarnokai és ezekben az ész és kéz remekei.

Az ezeréves kiállítás fogja a világnak bemutatni a dicső faj műveltségét, történeti egymásutánban e z e r é v e n á t, mutatja főleg a jelenben a nagy kulturnépek tiszteletét is megérdemlő fényes vonásokban.

És az ezeréves kiállítás s maga az ezeréves állami élet ténye páratlan, szinte csodás ténye igazolja, hogy Istennek kedvelt népe a magyar, ki méltó az életre s még nagy dolgokra van hivatva.

A művelődés terén megindult lázas és gyorsan előtörő mozgalom karöltve a nemzetgazdasági terén elért sikerekkel, jele annak, hogy a magyar a világ első kultur-nemzetei közé igyekszik magát felküzdeni.

Multja és jelene bár mutatója életrevalóságának s a jövőre záloga biztos fennmaradásának.

A multban büszke önérzete, uralkodó hajlama, jogaihoz való tántoríthatatlan ragaszkodása, szabadságszeretete párosulva államkormányzó bölcsességgel és okos alkalmazkodással, megmentették a testi szolgásgától, biztosíták létét, fennmaradását. De a népek élete a létért való örökös küzdelem. A harc a népek között más alakban, más mód szerint, más fegyverekkel most is tart. A meghódítás, a szolgaságba hajtás harcza ma is fenyeget.

A művelt népek barátságban élő államok iparukkal, tudományokkal, sőt pénzüikkel szünet nélkül hadjáratot folytatnak egymás ellen s a gyöngébb okvetlenül elesik a harcban s szolgálja lesz az erősebbnek, az okosabbnak.

De én hiszen, hogy a magyar nemzet ép oly ügyességgel és sikerrel forgatja a változott harcot, fegyvert, mint hajdan. Hiszen, hogy ha öldöklő vassal vívott adáz csatákban győzni tanultunk, az újabb keletű fegyveres harcban sem fogunk gyáván elesni.

Észszel és munkával, szorgalommal és kitartással párosult honszerelmünk, a lényünkkel egybeforrt szabadság kultusza, fajunk fennmaradásában magas kulturmissziójában vett erős hitünk s fajunk fő fentartó saját-sága; nemzeti önérzetünk nem engedik, nem hagyják, hogy mi a szolgaság jármát bármi alakban is magunkra vegyük, más népek életének hitvány járuléka legyünk.

Mi bizonyára munkálkodni, a változott viszonyok szerint küzdeni akarunk. Mi eszünk és kezünk munkájával egy új, egy szebb, egy dicsőbb ezredév alapjait törekszünk lerakni. Igen, mi élni akarunk és mi élni fogunk. A magyar a Gondviselés helyezte Európába el-lensége néptengerek közt közepébe, s hogy e szép világ hivatását betölthesse, új ezred-évekre van szüksége.

A magyar élni fog, mert akar, és mert Isten, a magyarok Istene is úgy akarja.

Az első ezredév legyen kezdete még több ezredévnek, melyek alatt a magyar nagy, hatalmas és boldog legyen.

Az új ezredév nagy harcában a vezérszerep, a tudomány a műveltség, ipar, kereskedelem nagy góczpontjaira, a városokra néz.

Ős Debreczen, magyarok dicső városa, a vezérszerepben neked is osztozkodnod kell. — Mutasd meg, hogy magadhoz hű, multadhoz méltó maradsz. Mutasd meg, hogy a nemzet nagy munkájában igazán és szentül teljesíted kötelességeidet.

Adja Isten, hogy mint a haza és nemzeti érdekek roppant alkotmányát tartó erős város jóléthez, virágzásban érj a nagygyá és dicsővé lett hazával új boldog éveket!

Lelkes, szünni nem akaró éljenzéssel és tapssal jutalmazta a közgyűlés a szónokot költői szárnyalású beszédéért, melyet többszöri riadó éljenzés szakított meg.

Simonffy Imre polgármester indítványozta ezután, hogy Joó István törvényhatósági bizottsági tagnak valóban gyönyörű beszédét egész terjedelmében igrtassák a mai közgyűlés jegyzőkönyvébe. (Éljenzés.)

Az indítványt elfogadták. Elnöklő főispán erre a közgyűlést be-rekesztette, s a bizottsági tagok ünnepélyes, lelkesült hangulatban omlottak szét, magukkal vivén a nagy nap emlékeit!

Ujdonságok.

Zászló felavatási ünnepély.

— A debreczeni hölgyek lobogója. —

Debreczen, május 5.

A debreczeni lelkes honleányok által a városi diszbandérium részére készített gyönyörű lobogót folyó hó 10-én délután a nagy-erdei »Dobos pavilon«-ban fogják nagy ünnepélyességgel felavatni és a városi hatóságnak átadni.

Már hetek óta nagyban folynak az előkészületek, hogy ez ünnepély méltó legyen ahhoz a fellángoláshoz, a melylyel a debreczeni nők példát mutattak a többi honleányoknak.

A program most már teljesen elkészült s mint tudósítónk írja, az ünnepély lefolyása a következő lesz:

Vasárnap folyó hó 10-én délután egy-kettő 3 órakor gyülekeznek a zászlóanyának megnyert gróf Kornis Zsigmondné urnó ő méltósága lakásán.

Három órakor indul a menet kocsikon a nagyerdei Dobos pavilonba.

A kocsisort a zászlóanya kocsija nyitja meg, utánok a vőfelyek és koszorus leányok kocsijai következnek.

Összesen 21 koszorus leányt sikerült a rendezőségnek megnyerni természetesen ugyanannyi lesz a vőfelyek száma is.

Koszorus leányok a következők: Balogh Róza, Buttykay Ida, Berger Margit, Csáky Gizella, Czeglédy Ilonka, gróf Dégenfeld Anna, gróf Dégenfeld Mária, Emmert Evelin, Erber Margit, Friedl Eta, Gerzen Adrienné, Györfly Katalin baróné, Horváth Mariska, Joó Irma, Karolyi Ilonka, Kemény Klara, Komlóssy Etelka, Laber Matild, Losonczy Margit, Medgyesi Pirokska és Takács Jolán.

A nagyerdőn az ünnepély a következő sorrendben folyik le:

1. »Zenei nyitány.« Előadva Rácz Károly zenekara által.

2. »Millenniumi, hymnusa éneklé a debreczeni dalegylet.

3. »Alkalmi óda« írta és előadja Dr. Körösi Kálmán.

4. Gróf Kornis Zsigmondné ő méltósága beszéd kíséretében a városi hatóság részére átadja a debreczeni hölgyek zászlóját.

5. Simonffy Imre kir. tan. polgármester válasza.

6. Kölcsey-hymnus, éneklé a debreczeni dalegylet.

Ünnepély után a Dobos pavilon nagy termében táncz lesz.

A zászlófelavatási ünnepélyre 1 forint belépti díj mellett lehet bejutni s a befolyó összeg az elkerülhetetlen kiadások fedezésére fog fordíttatni.

* **Városi diszbankett.** Debreczen szab. kir. város mai diszköz. yülését délután 2 órakor az »Arany Bika« szálló disztermébe adott diszbankett követte. Ösmagyar szokás szerint minden ünnepélyt az áldomás fejez be, s a diszközgyűlés után is ugyanigy történt. — A diszzebéd az asztalfőt Dégenfeld József gróf főispán foglalta el, jobbról Kiss Áron ev. ref. püspök balról pedig Wolfka Nándor

czimzetes r. k. püspök foglaltak helyet, azután sorrend szerint a polgári és katonai méltóságok Háromszáz voltak jelen, nagyrészt természetesen Debreczen szab. kir. város törvényhatósági bizottságának tagjai. Képviselve volt még minden közhivatal, testület és egylet. A harmadik fogásnál Dégenfeld József gr. emelkedett fel s poharát a királyért üritette. Utána Kiss Áron, a tiszántuli ev. ref. egyházmegye ősz püspöke a magyar hazára és a magyar nemzetre emelte poharát, majd Wolfka Nándor r. kath. plébános az egyetértésre. Azután Simonffy Imre polgármester köszönetet mondott mindazoknak, kik bár nem tagjai a köztörvényhatósági bizottságnak, megjelenésükkel emelték a diszközgyűlés fényét. Lengyel Imre a mai diszközgyűlés szónokot, Joó Istvánt éltette. Végül Dobieczy Sándor párhuzamot von az ezerév előtti és a mai közlekedésügy állása közt és Debreczen város polgárságáért üritette poharát. Vesev Imre pedig felolvasta azt az üdvözlő táviratát, a melyet Kola János és Király Ferenc városunk országgyűlési képviselőik intéztek a polgármesterhez a mai diszközgyűlés alkalmából. Thaly Kálmán, városunk első kerületének orsz. képviselője hivatalos megbizásból tudományos kutatások végett huzamosabb idő óta Olaszországban időzvé, a mai közgyűlés — ünnepelésről nem birhatott tudomással — A banketten, — mely csak 3 óra után ért véget, természetesen a pezsgő jó kedv sem hiányzott.

* **Hajdumegye zárszámadása.** A megyei főszámvevő összeállította Hajdumegye 1895 évi zárszámadását, amely szerint czimenként kimutatva a bevétel 54439 forint előirányzattal szemben 60384 forint, a kiadás pedig 54439 forint előirányzattal szemben 59200 forint 7 kr és így a pénztári maradvány 1184 forint 84 kr volt. A zárszámadásokat a megyei állandó választmány a reájuk vonatkozó okmányokkal együtt átvizsgálta, rendben találta és jóváhagyásra ajánlta a közgyűlésnek. A zárszámadások és a vonatkozó okmányok 15 napi közszemlére vannak kitéve a főszámvevői hivatalban.

* **Millennárius jogászmajális.** A debreczeni jogakadémia ifjúságának segélyegylete e hó 13-án a nagyerdei Dobos-pavilonban az ezredévi megünneplésére majális rendez. Természetes dolog, hogy a városban rendkívüli nagy az érdeklődés a majális iránt, különösen pedig a hölgyek között. Ugyan hát valljuk meg őszintén melyik mulatság érdekelné anynyira az ifjú lány szíveket, mint a jogászmajális? Vagy érdekelhetne-e m á s mulatság valakit, ha a jogászok majális rendeznek? Előre is jelezhetjük immár azt az örövendetes tény, hogy az érdeklődés emelkedésével az eddig elfogyott jegyek száma is elérte azt a fokot, midőn köteleességszerűen kell a rendezőségnek tudatni a közönséggel, hogy ha részt akar venni a majálison, s i e s s e n a j e g y v á l t á s s a l!

* **Millennárius ünnepély a róm. kath. gimnáziumban.** A helybeli róm. kath. algimnázium május hó 9-én délelőt 10 órakor a »Svetits-intézet« nagytermében millenniumi ünnepélyt rendez, melynek programja a következő: 1. Hymnus, éneklé az ifjúsági ének-kar. 2. Ünnepő ének Ney Ferencztől, szavalja Novotny Rozsó IV. oszt. tan. 3. Beszéd Magyarország térképe előt, tartja Lakatos Gyula II. o. t. 4. Magyarok nagyasszonyához, Kemencz Ferencztől, szavalja Balázs Iván III. o. t. 5. Felolvasás, tartja Tóth Pál tanár. 6. A magyar nyelv, Abrányi Emiltől, szavalja Gajzágó László II. o. t. 7. Honfi dal, Petőfi Sándortól, szavalja Szigmeth Lajos I. o. t. 8.

Beszéd, tartja az igazgató. 9. Szózat, éneklé az ifjúsági ének-kar. Ezen ünnepélyre a szülők és a tanúgy barátait szivesen meghívja az igazgatóság.

* **Millenniumi ünnepély az ág. ev. elemi iskolában.** A millenniumi ünnepély az ág. ev. templomban szombaton, e hó 9-én d. e. 9 órakor a következő sorrendben tartatik meg: 1. Istenisztelet. 2. Kölcsey Hymnusát éneklé két hangban az ifjúság. 3. Beszéd, tartja Materny Lajos iskolaszéki elnök. 4. Ezer év, költemény Inczedytől, szavalja Schenk István. 5. Magyarország térképénél mond beszédet Svoboda Róza. 6. A honfoglalás, előadja Csatay Lajos. 7. Szt.-István, előadja Gálik Mariska. 8. IV. Béla, előadja Markovits Ilona. 9. Hunyadi, Czuczortól, szavalja Huszágh Oszkár. 10. Hunyadi János, előadja Kübecher Mariska. 11. A mohácsi vész, előadja Des Combes Henrik. 12. Visszapillantás 1000 éves történelmünkre, olvassa Polster Adolf tanító. 13. Ki volt nagyobb, Tóthtól, szavalja Biró József. 14. Szózat, éneklé két hangban az ifjúság. Ezen ünnepélyre a m. t. közönséget, az iskolaszéki tagokat, valamint a tanúgy iránt érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az elnökség.

* **Uj törvénytörvényi orvos.** Erdély Sándor m. kir. igazságügyminiszter — mint a hivatalos lap mai száma közli — a debreczeni kir. tvszék területén felmerülő törvénytörvényi orvosi teendők rendes ellátásával Pillitz Sámuel dr. balaton—szentgyörgyi gyakorló orvost bizta meg.

* **A kereskedelmi akadémia zászlófel-szentelési ünnepélye.** A debreczeni kereskedelmi akadémia, mint már jeleztük, e hó 16-án, szombaton tartja zászlófelavatási ünnepélyét. Az ünnepély előkészületei nagyban folynak s mosi már a rendezőség teljesen megállapította annak programját, valamint a nyoszolyóleányok és főveléek névsorát: Nyoszolyóleányok lesznek: Erber Margit, Szikszay Irén, Kubai Margit, Szép Gizella, Szép Margit, Kardos Ilonka, Joó Irma, Kerékgyártó Róza, Erber Laura, Lajos Irén, Takács Viola, Wimmer nővérek, Károly Ilona, Redi Zelma, Ujváry Irén és Zalai Ilonka. Vőfelyek: Szoller Aladár, Fráter József, Rátvay Zoltán, Szabó Béla, Krausz Elemér, Horvath Árpád, Kovács Mihály Ruzinkó Jenő, Szeremley Zsigmond, Boross Jenő Gerebi György Wertheimer Béla, Varsagh János, Tanhoffer Lajos, Fábry Sándor, Fodor Dezső és Nagy Lajos. Az ünnepély után este tánczvigalomban lesz a »Bika« disztermében, melyre a jegyek előre válthatók Zádor Lajos üzletében. Az ünnepély iránt általános érdeklődés mutatkozik városzerte.

* **Millenniumi emlékünnepe.** A debreczeni autonóm orthodoxok izraelita hitközség f. hó 10-én d. e. 10 órakor tartja édes hazánk évezredes fennállásának emlékünnepe a Pástiközi templomban. Az ünnepélyen való megjelenésre a hitközség összes tagjai megvannak hívva. Az ünnepély sorrendjét a képviselőtestület f. hó 3-án tartott diszgyűlésén megállapították, kinyomatták és a hitközségi tagok közt kiosztották. A képviselő testület hazafias szívvvel intézkedett ezen magasztos emlékünnepe megható és méltó megüesére. A templom ékesen fel lesz díszítve és kivilágitva. A diszgyűlésen édes hazánkat, koronás királyunkat és nemes városunkat lelkesen megüeszték.

* **A mi csak nálunk történhetik.** Egyik budapesti lapban olvassuk. Egyik szabolcsmegyei gyógyszerész kérvényt adott be a minisztériumhoz, hogy feleségét, kinek elemi iskolai tanítónői képesítése van, gyógyszerésztárban mint gyógyszerészygyakornokot alkalmazhassa, kötelező ígéretet tevén, hogy a latin nyelvből vizsgát fog tenni. A miniszter érteitette a vármegyét, hogy a kérelmet nem teljesítheti, mivel a gyógyszerészygyakornokok kiképzésére szolgáló szabályrendeletbe ütközik. — Imc, tehát királyi rezolúcióval megengedtetik a nőknek, hogy az egyetem gyógyszerészi tanfolyamait hallgathassák, ha különben a szükséges előfeltételeknek eleget tettek. E feltételek a gyógyszerészhallgatótól két évi gyakorlóságot követelnek s most a

színházban 1875 október 22 én lépett föl először s ez időtől fogva máig 2364 estén láttuk, összesen tehát a lefolyt 25 év alatt 2564 szer lépett föl. A népszínházban 135 különböző darabban és szerepben mutatta be magát és összesen 93 új népszínműben kreálta a főszerepet. Legtöbbször — éppen 100-szor játszotta Török birónét a Piros bugyelárisban, 97-szer Finum Rózsit a Falu rosszában (79-szer a népszínházban és 18-szor a nemzetiben), 95-ször lépett föl a Tót leányban, 83-szor a Sárga csikóban, 76-szor a Vereshajuban, 76-szor a Tündérlak Magyarhonban, népszínműben (a miből 10 fellépés a nemzeti színházra esik), 69-szer játszotta a Suhaneczot, 62-szer a Szókimondó asszonyságot, 60-szor a Királyfogást, 60-szor Boccacciot, 58-szor a Szegény Jonathan Mollyját, 49-szer játszotta a szökött katoná Julesáját, továbbá a Nánit és a Koldusdiákat, 46-szor az Ingenyelőkben Sárkát, 38-szor a Parasztkisasszonyt, 36-szor Éjjel az erdőben Boriskát 35-ször a Vörös sapkát, 34-szer a Tolonczot 32-szer az Igmándi kispap-ban Esztikét és 30-szor Felqó Klárit.

Különfélék.

Hangkülönbség. — Hogyan mulattál tegnap B.-eknél?
— Mérsékeltén.
— Kik voltak ott a híres emberek közül?
— Vékony, a tenorista és Vastag a basszista
— És mit beszélt a tenorista?
— Ostobaságokat?
— És a basszista?
— Ugyanazokat az ostobaságokat, csak hogy egy oktávával melyebben.

Hogy küszöbölték ki a párbajt Angliából. Martin-nak Albert herceg, Viktória királynő férje elterelő irt művében meg van írva, mi módon küszöbölték ki az angol társadalomból a párbaj-mániát. Okot a párbajtörténet mozgalomra 1843-ban egy párbaj adott, melyben Monroe hadnagy lelőtte sógorát. Eaw ett ezredet a párbaj akkor kínos föltűnést okozott, kivált azért, mert Monroe hadnagyot akarati ellenére kényszerítették erre a lovagias gyilkosságra. Az angol társadalomban nagy párbajellenesség mozgalom indult meg, melynek élére maga Albert herceg, a királynő férje állott. A királyi herceg átlátta, hogy első sorban a hadseregen kell a gyógyítást megkezdeni. Megnyerte Wellington herceget, a hadsereg főparancsnokát annak az ideának, hogy a katonai tiszteknek tiltsák meg a párbajozást. Sok akadálylial kellett megküzdniök, a míg tervüket megvalósították. A főbb tisztek többnyire a párbaj mellett foglaltak állást s azt hangoztatták, hogy a törvény úgy is szigorúan sújta a párbajozókat; alkalmazzak a törvényt. Albert herceg ellenben azt mondta, hogy addig, a míg a tiszt kénytelen verekedni, igazságtalanság a törvény szigorúságát alkalmazni. Hosszas tanácskozás után végre 1844-ben a szolgálati szabályzatba bevették ezt a pontot: A lovagias ember karakterébe illik, hogy ha igazságtalanságot követ el, vagy megsértett valakit, azért bocsánatot kérjen és késznek nyilatkozzék jóvá tenni az elkövetett igazságtalanságot, éppen így a sértett fél is köteles nyíltan és szívesen elfogadni a vele szemben elkövetett igazságtalanságot valamely nyilatkozatot vagy megkövetést. A ki ezentul a megkövetést elmulasztotta vagy visszautasította, a szabályzat szerint nem volt többé lovagias ember és a tisztikarból kizárták. Ezentul nem az vesztette el becsületét, a ki nem fogadta el a kihívást, hanem az, a ki erre okot adott vagy belement a kihívásba. Albert herceg ennek az elvnek a megvalósítása céljából az ő protektorátusa alatt párbaj-ellenes egyesületet alapított, melynek a hadsereg és haditengerészet valamennyi tisztje tagja volt. A hercegnék meg volt az az elégtétele, hogy megérte fáradsága gyümölcsét. A párbaj Angliában oly diszkreditált valami most, hogy valószínűleg lehetetlenné vált.

Szerény kérés. — A leányomat, sajnos, nem adhatom önnek kedves baró, mond a bankár — de ha egyébként szolgálatára lehetek

— Hát kérem, pár száz forinttal, sajnos nem igen segíthet rajtam.

Hol van Nanzen? Midőn néhány hónap előtt az a hír érkezett, hogy Nanzen néhány hónap előtt fölfedezte az északi sarkot és már utban van hazája felé, megtörtént az, a mi nagy dolgok hírére rendszeren történni szokott. Az emberek eleinte fejüket csóválták, de azért néhány nap múlva mégis mindenki elhitte a hírt. Szinte tanulmányozni lehetett volna e hír mivoltát. Pusztá létezésével gyarapodik és a hozzáfűzött remények és aggodalmak csakhamar megadják neki a konkrét alakot, mely nélkül szűkölködött. Így voltunk Nanzenel is. Halászkok amott fent egy hajót láttak. Közöttük a legfurfangosabbnak az az ötlete támadt, hogy ez talán Nanzen, az ő sarki expedíciójával. Ebből aztán minden tényleges háttér nélkül, csak azért, mert az ohajtás a gondolatnak atyja volt, az a tény keletkezett, hogy a kutató fölfedezte az északi sarkot. A villamos drót az egész világot elárasztotta e hírrel. És világszerte ugyanaz a dolog ismétlődött. A szerkesztőségeken keresztül való utjában megannyi kombináció fűződött hozzá. Mindegyik lap magyarázatokat közölt, következtetéseket vont, sőt még az utat is megrajzolta, a melyen Nanzennek az északi sarkhoz el kellett jutnia, ugyannyira, hogy meg a legmakacsabb kételkedők is a hívők táborába pártoltak. Az éleztapok tartották ki legtovább. Lerajzolták az angolokat, a mint földsváron igyekeztek az északi sark felé, hogy a földnek ezt a pontját is lefoglalják maguknak. És így egészen népszerűvé tette az a gondolat, hogy a földnek ez a titokzatos pontja föl van fedezve, Most pedig mindenki hatrállót fuj. Ez pedig sokkal kevesebb teketóriával jár. A legutóbbi táviratokból egészen meztelenül és reménytelenül hámlik ki a valóság: az egész dolog csak kacsza volt, még pedig kövér jeges kacsza. Senki sem látta Nanzen. Az északi sark nincsen felfedezve, vagy ha fel is van fedezve, ezt mi nem tudhatjuk. És ismét fölmerül az a kérdés, hogy hát hol van Nanzen?

Egy kis tévedés vagy a világ legrövidebb drámája. (Szomorú játék egy felvonásban.) Fialat ember ül egy bájos kis menyecske ölén. Néma ölelésben tartják egymást körül-fogva. Az ajtó háttérben megnyílik. A férj — utazó ruhában — belép. A szerelmesek nem hallják őt. A férj ledobja bőrdíjót és esernyőjét, kiránja revolverjét és lö. Bum!
(A menyecske holtan rogy össze.)
Bam!
(A fiatal ember összerokad.)
A férj közelebb jön, orrára bigyeszti a csipetjőt és pontosabban körülnéz, felkiált:
— Oh nagy ég! Eltevesztettem lakásomat!

(A függöny gyorsan legördül.)
Hosszu napok. Férj: Kedvesem te megint új kalapot akarsz. Éig tizenöt napja vettem neked egyet.

Feleség: De gondold meg lelkem, hogy milyen hosszúk mostanában a napok.

Drága pör. Stewart D. és Ogston M. Essex grófságbeli birtokosok összeveszték a halászati jogon, azon, hogy a 120 méter hosszú folyó részén, mely birtokukat elválasztotta, kinek áll jogában halászni. Első sorban a béke bírósághoz mentek, a ki illetéktelennek mondta magát. Ez a kijelentés mindegyik felnek 2400 fontjába került, mert Angliában nagyon drága a pereskedés. A felek után a Queens bench-hez fordultak és Stewart megnyerte a pört. Ogston fölebbezett s a felsőbb bíróság megsemmisítette az ítéletet. Stewart újra perelt s a bíróság az ügyet most egy másik kamarához utalta, a panaszost elutasította. Most meg a makacs Stewart fölebbezett, de a felsőbb bíróság elvetette a fölebbezését Most nem maradt egyéb hát a, mint hogy a legfőbb bírósághoz folyamodjék. Ezt meg is tette. A legfőbb bíróság meg fölebbezhettelenül és visszavonhatatlanul elmarasztalta

őt és Stewart kénytelen volt már most az összes perköltségeket megfizetni. Ezek a költségek pedig százezer fontra rugnak, nem is szólva az ügyvédek díjairól. És a halászati jog e borzasztó pörnek tárgya, Angliába évenként 24 fontba kerül!

Ezredévi ünnepségek Debreczenben.

Május hó 9-én.

Reggel 8 órákor az összes ev. ref. elemi iskolák növendékeinek jelenlétében háláadó istentisztelet a nagytemplomban.

Délelőtt 9 órákor a főreáliskola, az ev. ref. felsőbb reáliskola és a kereskedelmi akadémia ifjusága részére ünnepi istentisztelet s Kossuth utcza új templomban.

Ugyanakkor az ág. ev. és az izr. elemi iskolák tanulói számára istentiszteletek az illető felekezeti templomban.

Délelőtt 10 órákor a nagytemplomban istentisztelet a kollégiumi ifjusága részére. Az istentiszteletet millenárius ünneppély követi, melyen az imát Csiky Lajos az ünnepi beszédet pedig G é r e s s y Kálmán mondja a nagytemplomban.

Délelőtt 10 órákor az ev. ref. felső leányiskola ünnepélye kedvező idő esetén az intézetben, kedvezőtlen időben pedig az új templomban.

Délelőtt 11 órákor a főreáliskola és az kereskedelmi akadémia ifjuságának ünnepélye saját intézetünk helyiségében.

Délután az ev. ref. felső leányiskola majálisa, melyet táncszertély követ a nagyerdei Dobos-pavillonban.

D. e. 9 órákor az ág. ev. elemi iskola millenniumi ünnepe az ág. ev. templomban.

Május hó 10-én

Délelőtt 8—10 óráig ünnepélyes istentiszteletek az összes felekezeti templomokban a város, a megye, a hatóságok, hivatalok, testületek, intézetek, társulatok és egyesületek képviselőinek jelenlétében a nagyközönség számára.

Délután 4 órákor a debreczeni nők millenniumi zászlójának ünnepélyes felavatása és átadása a nagyerdei Dobos-pavillonban.

Este 9 órákor millenárius táncvigalom a nagyerdei Dobos-pavillonban.

Május hó 16-án.

Reggel 8 órákor a városháza terén gyűlnek az elemi iskolák összes növendéke, akik mintegy ötezeren kivonulnak a nagyerdőre, ahol a korcsolyázó tereen felállítva eléneklik a Hymnuszt, meghallgatnak egy alkalmi beszédet s a szótart elnéklésével berekesztik az ünnepélyt.

Délelőtt 11 órákor a kereskedelmi akadémia ifjuságának zászló szentelése az intézet dísztermében.

Májushó 17-én.

Délelőtt 9 órákor ünnepélyes istentisztelet a róm. kath. templomban.

Délután 2 órától népiünnepély a nagyerdőn, melynek költségeire a városi közgyűlés kétezer forintot szavazott meg.

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra és vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órákor ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreczeni kir. járásbíróóság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz keddén és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcazi leányiskolában nyitva an minden szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig.

Museum, a kollégiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12-ig.

A Gőszeg-egyesület „Otthona” a kereskedelmi akadémiá palotájában

Nyomdász majális május 16-án a Margit-fürdő dísztermében.

Május 10. A kőmives iparosok és segédek egyesületének zászlófelszentelési ünnepélye.

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:

Hétfőn) 11—12 óráig.
Csütörtönkönn)
Kedden)
Szerdán) 9—11 óráig.
Pénteken)
Szombaton)

Délután:

Minden hétköznap 2—5 óráig.
Vasárnap délelőtt 9—12 óráig

Sz. Dávid Istvánnál zene-estély: Vasárnap Tóni, kedden Rácz Károly és pénteken Magyarai Testvérek.

CSARNOK

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Írta: **CSENGEY GUSZTÁV.**

Első kötet. 60

A n a p l ó.

(Folytatás.)

Sokkal borzasztóbb helyzetben voltam, sem hogy valamit elítéltem volna. Ez egyszerű öszinte emberek közt nem volt mitől félnem, elmondtam nekik mindent s mikor aztán szegény nagyném sorsa jutott eszembe, megéreztem könnyeim.

A háziak összecsapták kezeiket.

— Borzasztó!... egy gróf kisasszony — és ilyen szomorú állapotba jutott!

A házi gazda, ki mint később megtudtam, fuvaros ember volt, vigasztalt, megígérte, hogy reggel azonnal bemegy a városba, megtudja a dolgok állását s nagyném sorsa felől, ha lehet, biztos hírt fog hozni. Nem hiszi — úgy mondá — hogy nagyném elveszett volna a küzdelemben, mert szomszédjától azelőtt azt a hírt hallotta, hogy a szerzsánokat kiverték, a tüzet elják s a fogadóban lévő megzsabaldaltak.

Ez valamennyire megnyugtató.

Halálos fáradt lévén, azonnal lefeküdtem a számomra elkészített ágyba s mély álomba merültem. Ezáltal nem történt semmi baj. Az előbbi éj borzalmai annyira kimerítették testi s lelki erőmet, hogy nagyon sokáig aludtam. Dél felé járt az idő, mire fölbredtem. Gazdám már várt felebredésemre, megjött a városból, mindenfelé tudakozódott s a következőket tudta meg: Éjjelfelé szerzsánok rohanták meg a vendéglőt, fölgyújták azt s betörvén a kapu, kemény viadalba keveredtek a nemzetőrökkel. Kiszámított éji támadás akart-e ez lenni a város ellen, melyet a nemzetőrök jelenléte akadályozott, vagy az egész a véletlen műve volt? nem lehet tudni; elég az hozzá, a küzdelem kevéssel éjjel után tört ki: de nem tartott sokáig, mert a császáriak részéről egy fegyelmezett katonákból álló ezirkáló csapat érkezvén a helyszínre, ez más fordulatot adott a dolognak. Mind a két küzdő fél felfegyverezték, a gyújtogató szerzsánokat a dühbe jött osztrák őrnagy megkötöztette s parancsot adott ki, hogy a tüz eloltassék. A helység lakói azonban oltáshoz láttak s miután havazni is kezdett, szerzsánok elnyomták a tüzet, úgy hogy az tovább nem terjedhetett. Az őrnagy azonban már virradat előtt elvonult csapatával.

Nagyném felől semmi hírt sem hozhatott gazdám: de miután sem a vendégfogadóban, sem annak környékén nem találták meg, alkalmasint az őrnagy fődöze alatt utazott el. A szobaleány is eltűnt vele. Hintó, lovak, málha s minden eltűnt velük.

Haboztam, mit tegyek? Ha nagyném csakugyan az őrnagygyal ment el, úgy a legrovidebb idő alatt kerestetni fognak, de hátha úgy menekült, mint én? ... A bizonytalanság a tovább utazásra készítetett. Elhatároztam, hogy egyedül utazom atyám tábora felé s ha nagynémemet nem találom ott, kerestetni fogom.

Gazdám szívesen ajánlkozott fuvarosnak. Én tehát a városban egy pár öltözetet s egyéb szükségességeket bevásárolván, málhámat átadtam kocsisomnak, aztán bementem az elpusztított fogadóba, hogy magam kérdezzek ki mindent; de ott nem lehetett okosan beszélni senkivel, oly zavarban és rémülésben volt még mindenki, többen a vendéglő személyzete közül sebesülten nyögtek és jajgattak. Nagynémről senki sem tudott semmit. Bementem volt szobánkba, az üres volt; meglehet, hogy magukkal vitték a málhát; de az is meglehet, hogy kirabolták a szobákat, mert bizony veadóeg nem volt már ott akkor. Sorsomra bízam tehát magamat, felültem készen váró kocsimra, aztán neki indultunk az országutnak.

De a fátumot most sem kerülhettem ki. Midőn körülbelül két órai kocsizás után egy erdőszélhez értünk, hirtelen pokoli ordítással egy csoport vad torzonborz fegyveres fogott körül. Azt sem tudtam, honnan bukkantak elő, csak ordításuk ébresztett föl merengésemből. A vad csoport megrohanta kocsimat, lekapkodták ujjannan beszerzett málhámat s vad rivalgással bontani kezdte. Megismertem ruháikról őket, szerzsánok voltak. Gazdámól már akkor felvilágosítást nyertem a császáriak e derék szövetségeseiről s a mit a fogadóban tapasztaltam, az is elég volt arra, hogy a veszély nagyságát, melybe most ujjlag jutottam, teljesen fölismerjem.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Budapesti gabonátözsde

május 5-én.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Buza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	75	6.80	6.90	76
"	77	6.95	7.05	78
Tiszavidéki ó	75	6.85	6.95	76
"	77	7.00	7.10	78
Pestvidéki ó	75	6.80	6.90	76
"	77	6.95	7.05	78
Fehérmegyei ó	75	6.80	6.90	76
"	77	6.95	7.05	78
Bácskai "	75	6.90	7.00	76
"	77	7.05	7.15	78
Észak magy. "	75	6.80	6.90	76
"	77	6.95	7.05	78

	Min. hekt.-ben	Ar kilógrm.
Rozs elsőrendű új	70—72	6.30 6.35
" másodrendű "	—	6.20 6.30
Arpa takarmánynak "	60—62	4.50 4.70
" égetni való "	62—64	5.10 5.70
" serfőzdei "	64—66	6.15 6.50
Zab — — — új	39—41	6.20 6.55
Tengeri bánsági — új	—	4.— 4.05
" más nemű "	—	3.90 4.00
Repeze bánsági	—	0.— 0.—

Kőbányai sertés-piacz.

május 5.

a) Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű. Öreg nehéz (páronként — 400 klgon felüli sulyban — krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) — — krig. 4. Fialat közép páronként 251—320 klg — sulyban 50—51 krig. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgmíg terjedő sulyban) — — 49—51 krig. 11. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 45 krtól — 46 krig. Közép páronként: 220—280 klgmíg terjedő sulyban) 44—45 krig. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban) 43—44 krig. Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban) 48—49 krig. 10. Közép (páronként 202—260 kgr. sulyban) 45—46 krig. 11. Könnyű (páronként. 220 klgmíg. terjedő sulyban 44—45 krig. Sertés létszám 1896 évi május hó 3-ik napján volt készletben 9563 drb. 1896. május hó 4-ik napján felhajtott — drb. 1896 május 4-ik napján elszállított — drb. 1896 évi május hó 5-ik napjára maradt készletben 9563 sertés forgalom üzletirányzata változatlan.

Lakásváltoztatás.
Dr. Tüdős Kálmán

ref. főiskolai orvos és tanár

belgyógyász

lakása f. év május 1-től kezdve

Nagy-Péterfia 983. sz. hzban
(a Csokonai kerttel szemben) van.

Ritka alkalom!!

Van szerencsém a n. é. debreczeni és vidéki közönséget értesíteni, hogy miot annak idején hirdetéseimben jeleztem, gyermekjáték norinbergi és diszműaru üzlettel felhagyni óhajtok, régi raktáramat minden elfogadható áron bocsátom rendelkezésre, egyuttal tudatom, hogy most már üzletemnek más irányt akarok adni, egy felosztott

nagy posztó szövet raktárt

igen előnyösen vásároltam meg, ama kellemes helyzetben vagyok, hogy a legkitünőbb bel és külföldi kamgarn, cheviot és divat szövetekkel, rendkívül olcsó árak mellett szolgálhatok.

Tisztelettel

BAUM MIKSA.

Jó és olcsó szövetek.

A legujabb fajta ablakredőnyök

(Jalousin és Rouleaux)

Pongác Géza

fő és fióküzletében (előbbifj. Gyürky Sándor)

jutányos áron megrendelhetők.

Birtok eladás.

Debreczenben a Kossuth-utcán 55-ik sorszámú több mint 400 □ öl kiterjedésű jól beépített házas telek, egy teljesen berendezett sertés hizlaló a hozzátartozó lucze rnással együtt u. n. olajütő mellett.

A homok kertben, mintegy másfél nyilas területű szőlő. A nagycserén 44 cat. hold kiterjedésű megváltott kaszáló a rajta lévő összes épületekkel együtt kedvező feltételek mellett szabadkézből eladó.

Értekezni lehet az eladás feltételeiről ügyvédi irodámban.

Szabó Antal

ügyvéd
Nagyuj-utca 1597. sz.

216.

Az 'István gőzmalom' társulat GYÁRTMÁNYAINAK ARJEGYZÉKE

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartot általános magyar malom-gyűlésen megállapított 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási fizetési és szállítási módokra vonatkozó egyezmények szerint.

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL

Kézpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

	100 kiló
A Asztali dara nagyszemű	14.—
B Szinte » aprószemű	13.40
C Királyliszt	13.—
1. Lángliszt kivonat	12.20
2. Elsőrendű zsemlye liszt	11.40
3. Zsemlye liszt	11.—
4. Elsőrendű kenyér liszt	10.80
5. Közép kenyér liszt	10.40
6. Kenyér liszt	9.60
7. Barna kenyér liszt	9.—
8. Takarmány liszt	6.—
11. Fírom korpa zsákkal	3.80
11. " " zsák nélkül	3.60
12. Durva korpa zsákkal	3.60
12. " " zsák nélkül	3.40
Csirke buza zsák nélkül	3.—

A zsákok súlytartalma, teljsúly tiszta súlynak véve.

A. B. 0—6 számig 85 kilogramm.
7. és 8. szám 70
11. és 12. szám 50
Debreczen, 1896. márczius 26.

Mária-czelli
Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felújtság, savanyu, felbőgös, hasmenés, gyomorégés, felesleges, nyálkákiválasztás, sárgaság, undor és bányás, gyomorgörös székülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésből etekekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hamorhoidáknál.

Említett bajknál a **Máriaczelli gyomor-cseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi kizárólagos: **Török József** gyógyszerész Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: "Valódiságát bizonyítom".

A **Máriaczelli gyomor-cseppek** valódián kaphatók.

Kapható Debreczenben: Göttl Nándor, Tó'h Béla, Mihalovits István, Dr. Rotschnek V. Emil, Tarnassy és Balázs gyógyszerészeknél, Diószegen Vaday Ignác, Érmihályfalván Mátray István, Hadházon Farkas Ödön, Kabán Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.

Vasuti állomás Hosszu-Pályi a fürdőtől fél óra járás.

EGYEDÜLI FÜRDŐ.

mely biztosan gyógyítja a csontszűt, az összezsugorodott tagokat minden nemét a köszvényes, csuzos bántalmaknak, bármiféle bőrbajokat, továbbá görvély és sápkór, máj, lép, vese és belső daganatok s egyéb női bajokra legkitűnőbb hatású a jól berendezett

Konyári-Sóstó fürdő.

Megnyitás május 1-én.

A t. fürdőközönség szórakozására az idényre egy jó cigány zenekart állandósítottam, valamint hírlapok tartása által a közönség igényeinek minden tekintetben megfelelek.

A fürdő 70 kényelmesen berendezett szobája jutányos árban ágyneművel vagy a nélkül áll rendelkezésre.

A fürdőhöz a felőrányira fekvő Hosszu-Pályi állomástól hetenként kétszer (szerdán és vasárnap) d. e. 10 órakor odaérkező vonattal a rendelkezésre álló társaskocsin juthatni. A vasuti jegyek mindég Hosszu-Pályi állomásig váltandók. Az étteremben jó magyar ételek, hamisítatlan italok, pontos és olcsó kiszolgáltatás lesz.

Fürdőorvos **Dr. MÓRICZ ERNŐ** pocsaji körorvos ur, ki több éven át **Korányi Frigyes** budapesti egyetemi tanár belgyógyászati kórodáján működött.

Villany, massage és tejgyógyomód.

Tisztelettel

D. NAGY ISTVÁN,

bérlő.

Mindenféle
ipar, kereskedelmi, gazdasági, ügyvédi
és egyéb
üzleti könyvek
fél, egész vászon, bőrposztó vagy félbörkötésben
megrendelhetők

Hoffmann és Társa

könyvnyomdájában
DEBRECZEN, a főpostával szemben.

BUZIÁS első rangu gyógyfürdő.

Fürdőidény: május 15-től okt. 1-ig.

Világhírű lápfürdők és aczélforrások

hasonló a Spa, Prymont, Schwalbach és pyrawarth' aczélforrásokkal, kitűnő meleg és hideg vasaczélfürdővel, mór- és ásványfürdőkkel, tükörfürdővel és uszodával, **HIDEGVIZ-GYÓGYINTÉZET** és massage. — **IVOKURA** kitűnő eredménnyel vérszegénység, idült gyomor-és bélhurut, homok, kö- és vesebaj, méh- és hüvelyhurut, vérszáj rendelkezéseknél, magtalanosság, idegbetegség, bujakór, csuz, köszvény és fejfájásoknál stb.

BUZIÁS gyógyfürdő vasuti állomás: Temesváron át. Társaskocsik az állomásonál. — Állami hivatalnokoknak kedvezmény. — Pazar villamos világítás a 80 holdnyi évszázados parkban. — Fürdői zenekar. Elsőrendű konyha és kávéházi itelok. — A fürdőn állandó hírneves nőgyógyász van. — Mélt. árkak. — Ismeretéseket kívánatra ingyen és készséggel szolgál a

Fürdőigazgatóság Buziáson, a hova a szoba megrendelések küldetni kéretnek.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.